

ЖИТНО ЗЕРНО

БР. 8. СЕДЕМНАДЕСЕТА ГОДИНА 1943

СЪДЪРЖАНИЕ:

* * *

G.

Дръ Е. К.

Проф. Емилио Сернаджото

Боянъ Боевъ

Андрей Андреевъ

Инженеръ Руси Николовъ

Изъ нашия животъ: Б. Боевъ — Разговоръ съ Учителя на Витоша.

N.

S.

Загадъчни явления

Озвизи, вѣсти и книгописъ

Du Maître

Идва новата култура.

Царъ Борясъ III.

Характерътъ на изродитъ.

Бждете свършени.

Витаминитъ.

Учителътъ върху проблемитъ на образованието

Любовта като образователна целъ.

Питагоръ и Аристоксенъ.

Размышления.

Разговоръ съ Учителя на Витоша.

Къмъ сърдцето на свѣта.

* * * (стихотворение).

Le chemin du salut.

S O M M A I R E

* * *

G.

Dr E. K.

Prof. Emilio Sernagiotto

B. Boëv

André Andréeff

Ing. R. Nicolov

De notre vie D. Boëv.

N.

S.

Phénomènes énigmatiques.

Echos, nouvelles et livres nouveaux.

Du Maître.

La nouvelle Culture est en chemin.

Le Roi Eoris III.

Le caractère des peuples.

Soyez parfaits.

Les vitamines.

Le Maître sur les problèmes de l'éducation.

L'Amour comme but de l'éducation.

Pythagore et Aristoksène.

Méditations.

Entretien avec le Maître à Vitosha.

Au coeur des hommes.

* * * (vers).

Le chemin du salut.

ЖИТНО ЗЪРНО

ГОД. XVII.

Бр. 8

Идва новата култура

Време е вече старата култура да си замине и да дойдатъ новитѣ хора — хората на побратимяването, които да мислятъ за доброто на своитѣ ближни, като за свое добро. Лошитѣ хора ще се замѣстятъ съ добри. Слабитѣ ще станатъ силни, за да проявятъ Любовта. До сега само слабитѣ хора сж проявявали любовта, затова всички сж били нещастни. Слабитѣ хора ще пуснатъ всичката топлина и свѣтлина на любовта, за да просвѣтятъ цѣлото човѣчество. Въ свѣта трѣбва да има пламъкъ и свѣтлина. Днесъ свѣтътъ само дими и пуши.

Иде Любовта въ свѣта! Нейната свѣтлина и топлина всичко пречистватъ. Да мине човѣкъ презъ свѣтлината и топлината на любовта, това значи да мине презъ страдания, които обновяватъ. Любовта носи животъ въ себе си.

Богъ е далъ властта въ ржцетѣ на Любовта, Мъдростта и Истината, и тѣ работятъ вече. Който ги прилага, се ползува отъ свѣтлината, знанието и свободата. Само така ще се създаде истинската връзка съ Първопричината. Човѣкъ е силенъ, докато е свързанъ съ Първата Причина. Ржката е силна, докато е свързана съ тѣлото. Силата на човѣка се заключава въ връзката му съ Любовта. Въ послушанието и изпълнението на Божиитѣ заповѣди се крие силата на човѣка.

Религиознитѣ хора говорятъ за онзи свѣтъ, за ангелитѣ. Тѣ, обаче, не знаятъ, че никой не може да влѣзе въ онзи свѣтъ безъ любовъ, безъ знание и безъ свобода. Съ човѣшки нѣща въ онзи свѣтъ никого не приематъ. Тамъ нищо нечисто не се допуска. Ще кажатъ, че Христосъ е изкупилъ съ кръвта си грѣховетѣ на хората. Кръвта на Христа е и самото Слово, изявено чрезъ любовта, мъдростта и истината. Човѣкъ страда, когато се отдалечи отъ Любовта. Тогава той губи и здравето, и чувствата, и мислитѣ, и богатството си. Още първитѣ човѣци не изпълниха този законъ, поради което и до днесъ още хората страдатъ. Тѣ се изпитаха чрезъ забранения плодъ, и видѣха, колко ценятъ свободата и какъ ценятъ любовта. И сегашнитѣ хора още ценятъ външното богатство повече отъ вътрешното.

Дошло е време за изправянето на човѣчеството, — за възприемане любовта. Време е вече за ликвидиране на стария редъ и порядѣкъ на живота. Новиятъ редъ означава създаване на новъ свѣтъ, дето любовта ще царува. Защо дойде Христосъ преди две хиляди години на земята? — Да приготи условия за идването на Царството Божие. Новиятъ редъ ще трае хиляди Божествени години, а не човѣшки. Затова е казано: „Тѣхното царство е во вѣки вѣковъ“. Праведнитѣ ще добиятъ сила и властъ, ще възкрѣснатъ. Тѣ ще победятъ и смъртта.

Блажени праведнитѣ и светиитѣ. Светиитѣ сж чисти и свѣтли, тѣ носятъ свѣтлина за цѣлото човѣчество. Тѣ сж силни, защото сж свързани съ Бога.

Блажени сж, които очакватъ възкресението. Тѣ се готвятъ да излѣзатъ отъ своитѣ пашкули. Възкрѣсналиятъ е силенъ човѣкъ. Въ бждеще и звѣроветѣ ще разбератъ, че е настанала нова епоха въ свѣта. Всички растения, животни и хора ще се радватъ на новия редъ и порядѣкъ въ свѣта. Всички ще бждатъ приятели помежду си. Земята ще се преустрои, ще се превърне на рай.

Мнозина питатъ, колко време има още за излизане на брѣга. Брѣгътъ се вижда вече. Наближила а пролѣтта. Днесъ човѣчеството преживява последнитѣ дни на зимата. Работете за по-скорошното идване на пролѣтта.

Идва една нова култура, културата на любовта.

Наближило е Царството Божие на земята!

* * *

ЦАРЬ БОРИСЪ III

На 28. августъ т. г. се пресели въ отвждния свѣтъ обичаниятъ отъ всички Царь на българитѣ Борисъ III Обединитель. Една всенародна и спонтанна манифестация на непринудена и искрена скръбъ бѣше най-голѣмото доказателство за народната обичъ и привързаностъ къмъ Неговитѣ завети за миренъ, творчески и добротворенъ животъ.

Рѣдко въ историята монархъ е билъ оплакванъ така искрено и сърдечно отъ своя осиротѣлъ народъ. Рѣдко е, защото малцина сж владетелитѣ, които сж познавали така добре копнежитѣ на своя народъ и сж били готови на всички жертви за постигането на неговитѣ идеали.

Посветилъ голѣма частъ отъ живота си на науката, Той разбираше нейната съкровена сжщина, и нерѣдко е давалъ да се разбере, че задъ външнитѣ явления на физическия свѣтъ Той съзира Божествения вѣченъ порядъкъ.

Напусналиятъ земното сжществуване Царь Борисъ III бѣше рѣдко вѣрующъ и смиренъ владетель. Нему не бѣха чужди много познания отъ Великата наука за душата, за отвждния свѣтъ и за вѣчнитѣ закони на развитието.

Той не вѣрваше въ смъртта. И Той ще живѣе!

Отъ тамъ, кждето се намира сега, Той ще продължи дѣлото, започнато между неговия народъ. По-рано бѣ единъ само отдѣленъ човѣкъ, а сега е преумноженъ въ душигѣ на всички, които го обичатъ, въ душигѣ на всички, които се молѣха и плакаха за Него.

Нека божествената свѣтлина озари пжтя на Неговата душа, познала още тука Великата тайна на Бога.

„ЖИТНО ЗЪРНО“.

За характера на народитѣ

Понятието французинѣ не е свързано съ нѣкаква антропологична или морфологична особеностъ, нито пъкъ е понятие, изразяващо качествата на една личностъ отъ една географо-политическа общностъ. Това понятие изразява преди всичко една психология, една особеностъ въ духовната структура на човѣка. Като кажатъ французинѣ, преди всичко ние си представяме човѣкъ съ едни или други привички и съ специфична отзивчивостъ къмъ дадени феномени въ живота. Французинѣ — това е обликътъ на единъ темпераментъ, на единъ жестъ, на единъ погледъ. Французинѣ — това понятие крие въ себе си отношението на човѣка къмъ свободата, къмъ гражданскитѣ права, къмъ темпа на живота и културата. Тия качества на французина сж най-очевидни, най-сжществени при неговото опредѣляне, защото за нѣкой другъ човѣкъ, който не е французинѣ, ние казваме „прилича на французинѣ“, стига той да проявява черти и отношения, характерни на тая нация.

Ето, по тоя начинъ ние се убеждаваме, че народитѣ се оформятъ преди всичко духовно, а после биологически, тъй като ние вѣрваме, че биологичното оформяне е единъ вториченъ процесъ, единъ материализиранъ изразъ на дадена идейностъ.

Ако е вѣрно, че шията на жирафа е станала дълга за това, защото той трѣбва, поради липса на други възможности, да си взема храната отъ високо. защо да не е вѣрно това, че еднаквитѣ отношения на дадена група хора, еднаквитѣ психологически и нравствени виждания да не създадатъ единъ специфиченъ типъ. Ние твърдимъ, че въ тоя свѣтъ, преди всичко, се оформя идейната, а после материалната структура. Една сграда е изразъ на една идея. Ние никога не се съгласяваме, че идеята за маситѣ, стремежа на линиитѣ и съчетанието на плоскоститѣ сж родили идеята, следъ като сградата е била построена. Щомъ всѣко нѣщо въ свѣта е плодъ на хрумване, щомъ всѣка форма е въплѣщение и изразъ на нѣкаква мисль или чувство, ние ще се приобщимъ къмъ схващането, че и тѣлесната структура е плодъ на едно първично психологическо оформяване.

Чисто и просто, това е схващане, противно на онова, което има грубиятъ и механистиченъ материализмъ.

Като мислимъ така, трѣбва да приемемъ, че върху лицето на земята не живѣятъ различни биологично-морфологични прототипове, а различни психологии и различни качествени варианти на духа. Погледнете лицето на единъ китаецъ или японецъ. Почти нищо не можете да доловите отъ тая неподвижна маска, отъ тия студени безответни очи. Ще каже нѣкой, че тоя образъ е създателъ на азиатската психология. Не, азиатската психология, азиатската затвореностъ и безответностъ е создала тая маска на прикритие. Не може да не се промѣни лицето на единъ човѣкъ, който дебне свѣта задъ преграда, който има двойственъ животъ, протекълъ не презъ възторгъ къмъ свѣта, а презъ единъ религиозенъ фанатизмъ, който не величае живота, а смъртта.

Отъ това гледище е безсмислено, когато казваме за единъ народъ, че е такъвъ и инакъвъ и че нѣма други индивиди, които му приличатъ. Напротивъ, съ французитѣ си приличатъ всички хора по земята, които носятъ тѣхнитѣ качества, тѣхнитѣ отношения къмъ живота, макаръ да нѣматъ тая историческа и народностна сждба, която има човѣкътъ, роденъ въ Франция. На българина приличатъ всички хора, които иматъ качества на нашия народъ. Другъ е въпросътъ, какъ единъ народъ чрезъ взаимодействие, чрезъ нѣкаква странна психологическа индукция създава общи качества. По такъвъ начинъ се обяснява необяснимата на пръвъ погледъ симпатия, която имаме къмъ единъ или другъ народъ. Познавахъ една жена, която цѣлъ животъ изказваше съжаление, че не се е родила японка. Сама тя не знаеше защо, но мислѣше, че би било най-добре за нея да бжде родена между японцитѣ. Не веднѣжъ въ своитѣ наблюдения дори върху северни типове, съмъ срѣщалъ истински турци. И въ говора, и въ държането, и въ вкусоветѣ личи турчинътъ съ всичкитѣ му характерни подробности.

Изтъкването на тази мисълъ въ настоящето има за целъ да ни сроди съ идеята, че сждбата на народитѣ не всѣкога е нѣкаква абсолютна предопределеностъ. Освенъ ония нѣща, които тѣ носятъ на плещитѣ си по неумолимия законъ на кармата, тѣ сж сжщевременно създатели на себе си и на своята бждеща сждба съ начинитѣ, по които възприематъ, реагиратъ и прилагатъ вѣчнитѣ и божествени закони на развитието. Ако една погрѣшна стѣпка въ живота на отдѣлния индивидъ е отъ решително значение за неговото сществуване, една погрѣшна стѣпка на единъ народъ не е по-малко фатална. Стѣпкитѣ на отдѣлната личностъ, както и тия на колектива, се подбиратъ съ огледъ и като резултатъ на създадената психология. Следователно, единъ народъ има сждба, напълно съответствуваща на неговото разбиране. Съ други думи, не съставътъ на биологичната основа на народитѣ, създаватъ тѣхната участъ и проявление, а съставътъ на психологичната имъ сжщностъ.

Както не е възможно да се избѣгнатъ последицитѣ отъ поставянето на едно химическо вещество въ дадено съединение, така не е възможно да се избѣгнатъ последицитѣ отъ вмѣкването въ недрата на единъ народъ на единъ новъ елементъ-мисълъ, увѣреностъ или желание. Въ непрестанното сродяване съ една мисълъ или воля единъ народъ получава специфична окраска на своя психологизъмъ и създава нѣщо ново въ архипелага на нациитѣ — свой характеръ. Ето пжтя, по който идваме до заключението, че нацията е преди всичко една психология, единъ чисто духовенъ стилъ, и то повече отъ всичко друго, което социолозитѣ смѣтатъ като нейнъ опредѣлителъ. Тая психологичностъ се налага на будното съзнание на човѣка изобщо, и затова ние можемъ да кажемъ за нѣкого, че прилича на французинъ, на германецъ или на американецъ.

Ето, отъ това гледище и народитѣ могатъ да коригиратъ и да направляватъ сждбата си. Кормилото за това се намира не толкова въ материално-столанската лаборатория, колкото въ свѣта, където се твори психологията, характерътъ и тѣхната воля.

Бждете съвършени

„И тъй, бждете съвършени, както е съвършенъ Отецъ вашъ на небеса“.

Матей, 5, 48.

Не безъ цель и не напраздно е казалъ Христосъ тѣзи свѣтли думи: „Бждете съвършени . . .“ Въ днешно време мнозинството отъ хората, дори вѣрващи, считатъ, че това е утопия — съвършенството е невъзможно нѣщо, а най-малко, то не е постижимо за единъ човѣшки животъ. Както и да я въртимъ, за днешния човѣкъ съ материалистични — егоцентрични разбирания съвършенството, така както Христосъ го проповѣдва, е досущъ единъ абсурдъ. И нѣма какво да го убеждаваме!

Съвременниятъ човѣкъ, все пакъ, познава едно техническо-практическо съвършенство, до което достигатъ нѣкои хора чрезъ сръчностъ, чрезъ упражнение или умствено-мисловна практика. Това е виртуозността и изобретателността на днешнитъ хора по много специални въпроси и области на живота. Ала въ съвсемъ другъ смисълъ казва Христосъ тѣзи думи: „Бждете съвършени“. Сигурно не влага въ тѣхъ мисълта за едно техническо съвършенство, до което, безусловно, могатъ да дойдатъ съвременнитъ хора. Идеята на Христа е ясна и недвусмислена — касае се до едно съвършенство на духа, което ни издига до Бога, което ни поставя въ единение съ Бога, прави ни истински синове на „Небесния Отецъ“. Отнася се до едно съвършенство, при което човѣкъ става истински творецъ на блага въ живота — блага за всички; едно съвършенство, при което човѣкъ става сѣработникъ на Висшитъ Сили въ Природата и твори добро, справедливостъ и обичъ между всички живи твари; едно съвършенство, при което човѣкъ и всичко живо расте и се развива въ свобода и любовъ.

Цѣла предистория е включилъ Христосъ въ проповѣдта на планината, изнесена така изящно и мѣдро въ петата глава отъ евангелието на Матей, преди да каже великитъ думи: „Бждете съвършени, както е съвършенъ Отецъ вашъ на небеса“. Отъ цѣлата глава личи, че тѣзи думи сж едно заключение — резултатъ отъ приложението на всичко казано въ поменатата глава. Затова Христосъ почва този последенъ 48-стихъ отъ тази глава съ думитъ: „И тъй, бждете съвършени“. . . . Думитъ „И тъй“ говорятъ, че това е следствие отъ всичко казано преди това, че съвършенството е еволютивно следствие отъ приложението на тѣзи основни положения, силно подчертани отъ Христа въ тази глава.

Мнозина въ миналото и днесъ сж правили и правятъ разбори на тази глава отъ Матей или на стихове отъ нея, която включва основнитъ идеи на Проповѣдта на Планината. Въ тази глава Христосъ е изнесълъ висшитъ, чисти принципи на учението си, които сж оригиналнитъ и най-характерни основи на чистото християнство. Идентъ изнесени въ тази Проповѣдъ сж напълно нови. Тѣ сж единствени въ цѣлата религиозно-философска мисълъ до Христа и следъ Него.

Въ следващитъ редове ще се постараемъ да дадемъ едно свое, свободно разглеждане на еволюцията на Христовата мисълъ, съ която стига до максимата: „Бждете съвършени“.

Въ началото на главата, отъ 3 до 12 стихъ включително, Христосъ ни разкрива тайната на блаженствата. Може би въ цѣлото евангелие и въ цѣлата духовна литература нѣма по-мощни думи отъ тия:

„Блажени нищитѣ духомъ, защото е тѣхно Царството небесно. Блажени нажаленитѣ, защото тѣ ще се утешатъ. Блажени кроткитѣ, защото тѣ ще наследятъ земята. Блажени, които гладуватъ и жадуватъ заради правдата, защото тѣ ще се наситятъ. Блажени милостивитѣ, защото тѣ помилвани ще бждатъ. Блажени чистосърдечнитѣ, защото тѣ ще видятъ Бога. Блажени миротворцитѣ, защото тѣ синове Божии ще се нарекатъ. Блажени гоненитѣ заради правдата, защото е тѣхно Царството небесно. Блажени сте, когато ви похулятъ и рекатъ всѣка зла речъ върху васъ заради мене, защото голѣма е на небеса вашата награда“.

Съ тия деветъ „блаженства“ Христосъ ни изнася единъ висшъ духовенъ пѣтъ, една висша еволюция на духа. Само оня, който има тия духовни добродетели, може да достигне до едно вътрешно блаженство, което споредъ Учителя е едно божествено състояние. И като се почне отъ нищитѣ духомъ, сиречь тѣзи, които тукъ на земята сж пренебрегнати и злепоставени (противно на високопоставенитѣ), на които е царството небесно, и се свърши съ дѣловитѣ хора, които сж гонени заради Христа, сиречь, заради дѣлото, заради Новото учение, чиято заплата е на небеса, всичкитѣ тѣзи блаженства и съответнитѣ добродѣтели сж една еволюция на духа, на истинския човѣкъ, за да стане „солъ“ и „видѣлина“.

Затова Христосъ казва по-нататкъ въ своята проповѣдь: „Вие сте солта на земята“ (13 ст.) и „Вие сте видѣлината на свѣта“ (14 ст.). За да стане човѣкъ „солъ на земята“, сир. най-сѣщественото, безъ което не може, и „видѣлина на свѣта“, безъ която не може никой да просвѣтне, трѣбва да е миналъ презъ еволюцията на блаженствата — на ония добродетели, които довеждатъ човѣка до едно блажено състояние и издигнатостъ — предисловие за съвършенство.

По-нататкъ, следъ като ни е далъ тѣзи висши норми, Христосъ ни дава нѣколко конкретни положения, безъ съблюдаването на които човѣкъ не може да достигне до духовна висота и съвършенство. Ето нѣкои отъ тѣхъ по реда, по който ни се даватъ:

„Ако вашата правда не надмине правдата на книжницитѣ и фарисеитѣ, нѣма да влѣзете въ Царството небесно (20 ст.)“.

„Казано е: не убивай. А пъкъ азъ ви казвамъ, че който се гнѣви на брата си, ще бжде повиненъ на сждъ; и който му рече лоша дума, ще бжде повиненъ предъ обществото, а който му рече: безумни, ще бжде повиненъ за пѣкъла. Затова преди да се явишъ предъ Бога, помири се и се спогоди съ брата си и противника си, за да не попаднешъ въ тъмница. Защото нѣма да излѣзешъ отъ нея, докато не изплатишъ всичко — до като не обикнешъ ближния си въ пълнота (21 — 26 ст. свободно предадено).

„Казано е още: Не прелюбодействувай. А азъ ви казвамъ, че който гледа на жена, за да я пожелае, той е прелюбодействувалъ вече въ сърдцето си.

Ако дѣсното око те съблазнява, извади го (т. е. ако погледѣтъ ти за свѣта внася съблазнъ въ тебе, изостави го); и ако дѣсната ти

ржка те съблазнява, отсѣчи я (т. е. ако твоитѣ дѣла внасятъ съблазнь въ свѣта, престани да ги вършишъ). Защото по-добре е да погине единъ отъ твоитѣ удове, отколкото цѣлото ти тѣло да бѣде хвърлено въ ада. Или друго яче казано — по-добре е да изхвърлишъ отъ себе си всички криви идеи, които те крепятъ и подържатъ фалшивия редъ на нѣщата, да останешъ сакатъ и голъ за свѣта — да не можешъ да вървишъ по пътя на лъжата, а да влѣзешъ чистъ и цѣлъ въ свѣта на Новото, на иовитѣ, божествени идеи“ (Свободно — 27—30 ст.).

„Азъ ви казвамъ: Който си напусне жената, прелюбодействува“ (31, 32 ст.).

„Чули сте, че е речено: Не престѣпвай клетвата си. Азъ ви казвамъ: Никакъ да се не кълнете. И речъта ви да бѣде: Да, да, не, не. Повече отъ това е отъ лукаваго“. (33—37 ст.).

„Пакъ сте чули, че е речено: Око за око, зѣбъ за зѣбъ. А пакъ азъ ви казвамъ: Да не се противите злему“ (38—39 ст.). И следватъ редица случаи, които изясняватъ, въ що се състои непротивенето на злото.

— „Който те плесне по едната страна, обърни му и другата. Който иска да ти вземе ризата, дай му и горната си дреха. Който проси отъ тебе, дай му и който иска да заеме отъ тебе, не се отвърщай отъ него“ (39—42 ст.). Идеята за непротивенето на злото е дадена отъ Христа като единъ свещенъ мораленъ законъ, който оправя отношенията между хората не по пътя на насилието, но по пътя на доброволната отстъпка, на жертвата. Никой не може да оспори, че този методъ на добротворство и на отношения, колкото и да изглежда неприложимъ въ социалнитѣ отношения между хората, досега е далъ чудесни резултати въ индивидуалнитѣ, семейни и родови отношения. Като не отвърщашъ на злото съ зло, ти подържашъ толерантността и любовта между хората. И любовта не закѣснява да даде своитѣ плодове. По този начинъ, и само по този начинъ — чрезъ претърпяването на злото и отговарянето му съ любовъ — се премахва кармата и се влиза въ закона на хармонията и дихармата — на свободата. Свѣтовната литература е изпѣстрена съ примѣри, въ които се подчертава въздействието на закона за непротивенето и любовта. Какви преображения ставатъ въ души, умоветѣ, сърдцата и волитѣ на хората, подъ мълчаливото въздействие на доброто, на обичта! Злото отсѣква самоволно. Тържествува любовта.

Въ социалния животъ сж познати сжщо твърде много примѣри за обществено приложение закона за непротивенето: Първитѣ християнски общества, богомилството въ България и редица сродни общества изъ Европа презъ срѣднитѣ вѣкове, духоборитѣ въ Русия и разни окултни братства по широката земя, въ ново време. Едно ярко приложение на закона на непротивенето въ политическата стѣгда е движението на Ганди въ Индия. Ще дойде день и, може би, той не е далечъ, когато човѣчеството ще назрѣе напълно и ще изхвърли насилието като срѣдство за разрешение на въпроситѣ между народитѣ.

Проповѣдта на планината ясно се очертава до разгледаното мѣсто въ две голѣми части, различни по форма, сжщина и значение. Първата частъ включва еволюцията на духа. Чрезъ добродетелитѣ човѣкъ добива блаженството и стига до едно съвършенство — да бѣде „солъ на земята“ и „видѣлина на свѣта“. Само така подготве-

ниятъ може да живѣе и изпълни втората частъ на проповѣдта, която се състои отъ конкретни морални положения, върху които се гради истинскиятъ новъ християнски животъ. Тѣзи морални основи сж противоположни на сѣществувашитѣ въ миналото, па и днесъ норми. Новитѣ норми, които Христосъ дава, почиватъ на една Божествена чистота, добротворство и свобода. По тоя пѣтъ ние стигаме до едно още по-висше състояние, което е досущъ съвършенство за земния човѣкъ. Това съвършенство седи въ новата заповѣдь на Христа: „Любете враговетѣ си!“

Той каза: Чули сте, че е речено: Да любишъ ближния си и да ненавиждашъ врага си. Но азъ ви казвамъ: Любете враговетѣ си, благославяйте тия, които ви кълнатъ, правете добро на тия, които ви ненавиждатъ, и молете се за тия, които ви правятъ пакостъ и ви гонятъ, за да бждете синове на Отца вашего, който е на небето.“ (43—45 ст.)

Тукъ е върхътъ на съвършенството на земята — Любете враговетѣ си! Само тогава ще бждете „синове на Отца небеснаго“. Нѣма другъ пѣтъ, за да се удостои човѣкъ съ синовността на Бога, освенъ този, който ни дава сили да любимъ враговетѣ си. А който е „синъ“, той е съвършенъ, защото само Богъ, Бащата, е съвършенъ. Затова казва Христосъ: „Бждете съвършени, както е съвършенъ Отецъ вашъ“.

Така въ своята проповѣдь на планината Христосъ ни показва самото съвършенство. Да си „солъ на земята“ и „видѣлина на свѣта“ още не е съвършенство, макаръ че тѣзи висши духовни състояния сж върха на една еволюция по пѣтя на добродетелитѣ. Само тогава се удостоявашъ съ съвършенство, когато имашъ като вътрешна сѣщина добродетелитѣ, които водятъ къмъ блаженствата и минешъ презъ изпита на новитѣ Христови морални норми, за да се подготвишъ и стигнешъ до сѣблмното — да любишъ враговетѣ си. Така, като любишъ враговетѣ си, ще бждешъ „синъ на Отца“. — Въ „Отца“, въ Бога, всичко е съвършено.

И като изказа цѣлата си проповѣдь, като изнесе на ученицитѣ и на народа пѣтя къмъ съвършенство, Христосъ казва въ заключение: „И тѣй, бждете съвършени и вие, както е съвършенъ Отецъ вашъ, който е на небето“ (48. ст.) Съ това Той подчертава и казва: Бждете и вие съвършени като Отца. Отъ тѣзи думи е ясно — бждете съвършени не утре и не само днесъ, но всѣкога. И ще бждете винаги съвършени, щомъ стигнете до тамъ, че да любите враговетѣ си. Затова Учителътъ казва: „Всѣкога, когато човѣкъ живѣе и приложи Любовта, той е съвършенъ“.

Не могатъ ли хората, народитѣ да живѣятъ въ любовь, въ съвършенство? Какво прѣчи? — Само липса на добра воля, а може би и убеждение. Миръ, разбирателство и братство между народитѣ може да има само като се приложи Христовиятъ законъ: Любете враговетѣ си! Защото само въ любовта е съвършенството.

И тѣй, бждете съвършени и вие, както е съвършенъ Отецъ вашъ, който е на небеса.

Така съвършено завършва вѣчната проповѣдь на планината, която е жива и важна презъ всички времена отъ живота на човѣчеството. Защото тя ни показва пѣтя къмъ Бога, въ който пѣтъ е съвършенството.

Проф. Емилио Сернаджиото ди Казавеккиа

Витаминитъ — чудото на науката

Кой отъ моитѣ читатели е ималъ щастието да види дългитѣ и натежали отъ плодове лимоноти и портокалови градини, съ жълти и оранжеви петна въ тъмно-зеленъ фонъ, да се радва на единъ парфюмиранъ въздухъ, въ далечината да вижда интензивно лазурно море, подъ едно свѣтло-синьо небе? Сътивно празненство, при което зрънието и обонянieto непосредствено господствуватъ.

Друго — съ по-слаби тонове на багритѣ празненство, предъ градинитѣ на Ривьерата: великолепни петна, между зеленитѣ зеленчукови градини, които изглежда да излизатъ отъ сорпи сориае на богинята на изобилието, боядисани червено, жълто и оранжево въ доматенитѣ и пиперени посадки.

Друга гама, друга радостъ въ голѣмитѣ овощни милански и венециански градини съ сладостта на плодоветѣ; друго празненство, дѣто преобладава жълтиятъ цвѣтъ въ вълнуващитѣ се житни морета; другъ празникъ въ симфонията на сребристо-сивия цвѣтъ и на солени въздухъ върху фона на препълнени рибарски мрежи.

Тия гледки много пѣти служатъ за сюжети на художника, нѣкои отъ които той нарича погрѣшно „мъртва природа“ — *natura morte*.

Казахме: сътивно празненство, гдето окото наддѣлява, но, ако разворимъ вратитѣ на нашето въображение, притуряме на първото празненство едно друго, защото съ помощта на модерната наука, ще можемъ да вникнемъ въ сжщността на различнитѣ „художествени сюжети“, които набързо прегледахме.

Името на гномитѣ, които живѣятъ въ зеленитѣ растения, въ цвѣтата, въ овощията, въ рибитѣ сж хормонензими и витамини.

Тѣ не произлизатъ отъ страстна фантазия, а сж плодъ на дълги изследвателски произвания на реалната наука.

Тѣзи три категории „магически области“, всѣко отъ които има едно име, притежаватъ една всемогща сила. Стига да се има предвидъ, че количествената мѣрка, която биологичната наука употребява, за да опредѣли, кои сж минималнитѣ количества на всѣко едно отъ тѣхъ, необходими за правилното функциониране на нашия организъмъ, се обозначава съ третата буква на гръцката азбука, гама, която представя милионната частъ на грама.

Да се спремъ сега върху витаминитѣ, за които днесъ се много говори, може би, премного и произволно, и да се върнемъ нѣколко крачки назадъ, за да видимъ, какъ стигнахме до тѣхъ.

* * *

Въ дневника на първия корабоплавателъ на нашата сфера Джеймсъ Кукъ (роденъ на 28 октомврий 1728 год. въ Мартонъ и убитъ отъ жителитѣ на Таити, мѣстностъ отъ него обходена, на 14 февруари 1779), намираме следнитѣ изречения: „Болезьта скорбутъ“ започва да се проявява между екипажа на „Революсионъ“ и тогава лѣкаритѣ на борда приписваха на болнитѣ ржжена извара, каквато имаха на парахода за тая цель. Особено единъ отъ нашитѣ моряци бѣ доста

силно заболѣлъ. Той бѣ пилъ лимоновъ и портокаловъ сокъ, безъ да намѣри нѣкакво чувствително облекчение, докато капитанъ Фурно ме бѣше увѣрявалъ, че двама моряци доста силно заразени отъ скробутъ сж били оздравѣли напълно, следъ като сж употрѣбавали това лѣкарство“.

Преди това единъ смѣлъ изследователъ Бекшромъ разпраща въ единъ дневникъ отъ 1734 г., че въ дългитѣ морски пътувания, скрофула се поражда поради липса на прѣсенъ зеленчукъ, и, кой знае съ какво интуитивно чувство и прочутитѣ пионери на севернитѣ морета, като Бугонвилъ, Банденъ, Отие, и др. подържаха сжщата теза. Единъ ученъ, който се е занимавалъ съ моряшкитѣ болести, Жилбертъ Бланкъ, забелязваше, че тия, които се хранѣха изобилно съ картофи, не страдаха отъ скрофули, дори и при дългитѣ пътешествия, докато другитѣ, лишени отъ картофи, се заразяваха отъ страшната болестъ.

Кои сж причинитѣ на тази болезнена форма, която лѣкаритѣ Ванлъ и Муриканъ наименоваха „пристанищни болести“? Болести, които, когато не се познаваха витаминитѣ, се приписваха на липсата на прѣсенъ зеленчукъ въ яденето?

Бентиусъ, холандски пътникъ, въ една негова книга говори за една много силна форма нервна болестъ, така наречената бери-бери, която срѣщалъ презъ своитѣ пътувания въ далечния изтокъ (1758—1759).

Единъ другъ фактъ, който привидно нѣмаше общо съ моряшкитѣ болести, бѣ пелагратата, болестъ, която бѣ почнала да се проявява и бѣ наречена болка на розата отъ испанския лѣкаръ Гаспаръ Казалъ Де Овиедо. Той я считаше като една форма на проказа. Въ 1735 год. почна да се проявява сжщо и въ северна Италия, въ Унгария, въ Польша, а въ 1800 год., въ Франция и после въ Египетъ.

Забележително е, че пелагратата се бѣше разпространила, когато употребата на мамалигата, въведена отъ Бразилия, се разширяваше изъ цѣлата срѣдиземно-морска областъ, близо до Европа. Бѣше ли, прочее, отрова хубавото жълто златно зърно? Ако ли не, кои бѣха причинитѣ на тая незаразителна проказа, която жънтѣ хиляди жертви?

А междувременно разнообразността на неизвестни болести се увеличаваше, като се почне съ скрофулата, съ елѣфантиазията, съ проказата, но царѣше едно смѣшение на понятията по въпроса.

И ето, единъ италиянецъ, Гаetano Страмбио въ своитѣ статии, публикувани въ Милано, въ 1784 — 86 — 87 години, пояснява положението. Той събира различнитѣ инфекциозни микроби въ болницата въ Леньяно, която управляваше, установявайки точната характеристика на всѣки микробъ, за да може ясно да го различи отъ всички други форми, съ които се смѣсваше.

Въ 1886 год. единъ воененъ японски лѣкаръ описва тази болестъ и я отдава на липсата на фосфати и азотни вещества въ хранитѣ. Холандскиятъ лѣкаръ Ейкманъ, вдълбоченъ наблюдателъ, изпитва внимателно тежката форма, която бързо се разпространява въ Изтока, и отбелязва, че въ топлитѣ страни, които той е обходилъ, и въ областитѣ, кждето ядатъ изключително небѣленъ оризъ, болестъта

бери-бери е практически непозната, докато тамъ, където се е разпространил нерационалниятъ съвремененъ методъ за обѣлване на ориза и лѣскането му съ вазелиново масло, следъ като му е отнета и последната азотна и фосфорна частъ, казано по модеренъ начинъ — витаминизирана частъ, бери-бери върлува.

Стига се кулминационната точка, когато въ Япония се установяватъ надъ 30,000 случаи отъ заболяването бери-бери, много отъ които смъртоносни! Ейкманъ разпрострѣ своитѣ изучвания въ островъ Ява, където затворниците, споредъ ориенталския обичай, се хранѣха предимно съ оризъ, и неговитѣ статистики доказаха: 29% отъ ония, които се хранѣха съ пречистенъ оризъ, се заразяваха отъ бери-бериенъ полиневритъ, докато ония, които се хранѣха само съ олющенъ оризъ, бери-бери се проявяваше само 0.1 на хиляда.

Той възпроизведе върху животни: гълъби, кучета, и зайчета, търпеливи жертви на човѣчеството, формитѣ полиневритъ, срещнати между затворниците на Ява, и получи постоянни резултати. Той забеляза, че когато животнитѣ, хранѣни съ пречистенъ и обѣленъ оризъ, се заразяваха отъ бери-бери, стигаше да имъ се даде малко трици, или изварка отъ трици, за да оздравѣятъ.

Логично бѣ тогава да се предположи, че трицитѣ съдържаха предпазни и лѣчебни вещества срещу лошата форма на болестта.

Докато научниятъ свѣтъ обръщаше все повече вниманието си къмъ тия изследвания, намѣриха се и химицитѣ съ тѣхнитѣ анализи. Опитаха се да предпазватъ отъ заразяване отъ бери-бери експериментнитѣ животни, като имъ се даваха фосфати и азотни вещества, но бѣ напразно. Презъ време на опититѣ нервната система, така тежко засегната и унищожена, предизвикваше прояви, еднакви на ония при отравяне съ стрихнинъ, и после на смъртъта! Единъ младъ полски лѣкаръ, Казимиръ Функъ, не вземайки подъ внимание хипотезитѣ, които казваха, че може би се касае за „мъртви храни“, въ сравнение съ „живи храни“, възобнови опититѣ на неговитѣ предшественици и съ голѣма смѣлостъ поде въпроса съ химико-биологиченъ критерий. Следъ много проучвания изолира едно тѣло, на което направи анализъ; въ него намѣри вещества, които ние химицитѣ наричаме „амини“. Тоя продуктъ, инжектиранъ въ заразени отъ полиневритъ гълъби, предизвикваше незабавното имъ оздравяване. Тогава Функъ сливайки думата „вита“ съ думата „амини“, създаде названието „вита мини“.

Отвори се новъ хоризонтъ, хоризонтъ успореденъ на оня на хормонитѣ, и химията победи.

Създаде се категорията на витаминитѣ. Познатитѣ форми на скрофулъ, пелагра, бери-бери, рахитизмъ се отдадоха на липса на витамини и подобна хипотеза бѣ подържана отъ Функъ въ 1913 г., когато изолира отъ лимона едно вещество, което лѣкуваше скруфола.

Но триумфалниятъ възходъ не можеше да продължи въ сѣщия ритмъ, поради това, че срѣщна голѣми мъжнотии. Мъжнотията стоеше въ факта, че новитѣ вещества се намираха въ много малки количества въ растенията — въ следи, докато химицитѣ имаха нужда отъ относително голѣми количества, за да имъ направятъ анализъ.

Тогава, благодарение на едно много голѣмо име въ химията, Фрицъ Преглъ, комуто пищецитъ е билъ ученикъ, се създаде

Новъ начинъ на анализиране — микроанализата, която позволява да се различаватъ, отъ химична гледна точка, безкрайно малки частички на вещества съ чудно действие и съ които природата е много скъперница. При новия методъ, дециграмътъ е замѣненъ съ милиграмъ, тъй каго лабораторната везна е докарана до невѣроятна чувствителностъ, до милионна частъ отъ грама!

И въ Италия започна изследването съ новитѣ сръдства на тази проблема.

* * *

Следъ тѣзи предварителни думи, логично е да се запитае: какво сж въ сжщностъ тѣзи витамини?

Отговорътъ може да се даде, безъ да се създаватъ двусмислия; витаминитѣ, които днесъ се наричатъ сжщо витазими, сж химически индивиди, добре познати почти всички; необходими сж за редовното функциониране на организмитѣ, отъ най-низшия до най-висшия, и абсолютно незамѣними.

Липсата и недостатъчността на витамини и на вътрешни секреции, за които намекнахме, показва, преди или следъ тежко нарушение на функциитѣ, затваряне на жизнения цикълъ, следователно — смъртъ.

Могатъ ли витаминитѣ да бждатъ разгледани като обикновени медикаменти, като напр., аспирина или сулфамидитѣ, способни да излѣкуватъ една тежка болестъ или една група болести? Не. Поне доколкото се касае за една отъ ония болести, които сж следствие на недостатъчностъ или липса на единъ или повече витамини, като скрофулитѣ, полиневрита, пелаграта и рахитизмътъ.

На първо време, раздѣляйки витаминитѣ, се говори за „факторъ А“, „факторъ В“, факторъ С“. Днесъ терминологията е преобразена и рационализирана.

Нека запазимъ, за да ги посочваме и различаваме, знацитѣ на азбуката.

Витаминъ А; липоразтворимъ, антиксерофталмиченъ, антизапазенъ и факторъ на растенето. (Подъ думата липоразтворимъ се разбира вещество, разтворимо въ маситѣ; касае се за естественитѣ масти). Що е витаминъ А?

Жълто-оранжевиятъ пигментъ, се нарича бета-каротенъ. Молекулата на бета-каротенъ, раздѣлена на две, ражда две молекули витаминъ А. Точно защото ражда витаминъ А, бета-каротенъ се нарича провитаминъ А. Той е частъ на една серия жълти, оранжеви и червени пигменти (каротиноиди), които съставятъ багрилното вещество на домашитѣ, на пъпеша, на портокала, на шафрана и др. (фиг. 3).

Характерниятъ цвѣтъ на яйчния жълтъкъ се дължи сжщо на присъствието на бета-каротенъ.

Въ черния дробъ на всички бозайници, а особено въ маслото, извлѣчено отъ черния дробъ на нѣкои риби, като моруната, акулата и др., се намира голѣмо количество отъ това помощно ценно вещество, и точно 90 — 95% отъ витаминъ А, съдържаща се въ цѣлия организъмъ. Кравето масло е богато на витаминъ А, а маргаринътъ не съдържа никакъ. Между растенията, които редовно се поднасятъ за ядене,

Б. Боевъ

Учителят върху проблемите на образованието

Любовта като образователна цел

„Любовта — това е един красив, необятен свят. Велико нещо е да опита човек любовта във нейния развой и непрекъсната проява, като се почне от физическия свят, мине се през духовния и се стигне до Божествения свят.“

„При Любовта човек вече истински се самоопределя. Той определя същевременно отношенията си към другите“.

„Единствената сила, която магически може да преустрои цялото същество на човека, е любовта. И тя трябва да проникне навсякъде у него, да проникне до най-малките гънки на неговата душа, за да го преобрази.“

„Запознаването на човешката душа с любовта, това е пробуждането на душата.“

„Не започвайте никаква работа без любов!“

„Има закон, който гласи: Любовта ражда любов. И камъка като обикнете, той ще ви обикне. Няма същество във свята, което като обикнете, да не разбере любовта“

„Знанието ползува човека до толкова, до колкото любовта е проникнала във него.“

„Като обикнеш някого, ще увеличиш недостатъците му. И най-големият грешник, като го обикнеш, ще се измени, ще стане нов човек, но не изведнъж, но постепенно.“

Учителят.

В педагогическата литература се говори за любовта като образователен фактор: изтъква се, че тя е най-благоприятната среда, във която може да се върши образователната работа. Но това не е достатъчно. Любовта трябва да се постави като образователна цел, т. е. във училището трябва да се оформи човекът на любовта, на служенето.

Това няма да е насилие върху детето, понеже доброто, възвишеното, красивото, любовта са във глбините на човешката природа. Човешката душа е храм, във който гори вечният пламък на любовта, на жертвата. Човешката природа не е още проявена.

Преди всичко, учителят трябва да съзнава, да има абсолютно знание, че във детската душа се крият големи богатства, големи дарби и заложби. Той трябва да съзнава, че не влива и не може да влива никакви дарби отвън у детето, а задачата му е да развие тези дарби и заложби, които вече съществуват у него, тъй както семката съдържа свойствата на цялото дърво. Учителят трябва да гради върху онова, което учениците носят във себе си. Те носят във себе си богатства, и учителят само трябва да помогне за тяхното обработване. И това трябва да каже учителят на учениците. И те

самитѣ трѣбва да разбератъ, че криятъ въ себе си голѣми богатства.

Дарбитѣ и заложбитѣ, вложени въ детската душа — това сж възможности. Възможноститѣ сж на лице, но често тѣ сж възпрепятствувани отъ унаследени или придобити наклонности, навици, предразположения и пр. И едничката сила, която може да се справи съ всички тѣхъ и да ги превърне въ добродетели, въ скъпоценни камъни — това е Любовта.

Учителтъ трѣбва да даде на любовта първо мѣсто въ своята образователна работа. Любовта е висшиятъ и непресѣхващъ изворъ на радостта. Само онзи, който обича и когото обичатъ, е щастливъ и радостенъ. Човѣшката душа чувствува нужда да обича и да бже обичана. Тогава се отварятъ безгранични хоризонти за постижения и подемя. Въ третия класъ на една прогимназия счупватъ стѣклото на единъ прозорець. Учителтъ търси виновния. Единъ ученикъ знае виновния, но за да не пострада последниятъ, казва на учителя, че той счупилъ стѣклото. Учителтъ го наказва, но той претърпявайки наказанието, чувствува голѣма радостъ. Презъ общоевропейската война единъ войникъ се хвърлил въ мжтнитѣ води на Вардара и спасилъ давящия се. После презъ цѣлия день войникътъ се чувствувалъ щастливъ. Защо? — Защото чрезъ любовта човѣкъ проявява своето истинско, дълбоко естество.

Само любовта ще даде възходяще направление на всички творчески сили на детската природа. Тя ще подбуди детето да насочи всички свои сили и знания къмъ работа за една велика целъ, за благото на човѣчеството. Само любовта може да даде на човѣка сили да устои въ честността, справедливостта, разумността, чистотата и милосърдието и при най-голѣмитѣ съблазни, изкушения и изпитания.

Учителтъ казва: „Кои сж първитѣ стѣпки на ученика? — Правилото е: Ученикътъ трѣбва да започне съ любовта! Като започне да прилага любовта, дверитѣ на неговии умъ ще се отварятъ, и знанието ще почне да се втича въ него по естественъ начинъ. Подъ слънчевитѣ лъчи цвѣтата цвѣтатъ и плодоветѣ зрѣятъ. Плодоветѣ на душата зрѣятъ само при слънцето на любовта. Душата на ученика расте само при любовта.“

При любовта човѣкъ влиза въ царството на свободата. При нея човѣкъ намира себе си, познава себе си, познава и другитѣ. Само като обичашъ единъ човѣкъ, можемъ да го познаешъ и да станешъ способенъ да оценишъ светилището, което живѣе въ глѣбинитѣ на неговото сърдце. Само при любовта човѣкъ вижда красотата, която е разлѣна въ цѣлата природа. И въ малкото камъче, и въ тревичката, въ духането на вѣтъра, въ течението на рѣкитѣ, въ планинитѣ, въ блѣсъка на звездитѣ той намира висша поезия и смисълъ, изявление на Вѣчното и Непреходното. Въ всѣки човѣкъ той намира нѣщо свето и велико. Само любовта е въ състояние да даде на човѣка прозрение за красотата, скрита въ глѣбинитѣ на всѣки човѣкъ.

Само при любовта човѣкъ идва до изворитѣ на единъ великъ животъ; само при нея той събужда своитѣ творчески сили и почва да чувствува вѣчнитѣ си връзки съ всички и всичко, съ Цѣлото. Той чувствува единството, което лежи въ основитѣ на цѣлата природа.

Човѣкътъ на любовта е свободенъ отъ противоречия. Тѣ не

могат да изсушат радостта му, не могат да сломят борческия му духъ, да омаломощат силитъ му, не могат да помрачат свѣтлината и хармонията, въ която живѣе. Любовта организира физическитъ и духовни сили на човѣка. Всѣки день се раждатъ въ него нови идеи нови чувства и нови потици за дейность. Любовта съживява и активира всички сили на човѣшката природа. Чрезъ нея човѣкъ влиза въ вѣчното обновяване.

Когато презъ детското сърдце протекатъ кристалнитъ мощни струи на любовта къмъ камънитъ, цвѣтята, изворитъ, рѣкитъ, планинитъ, птичкитъ, хората и пр., тогава то влиза въ хармонични връзки съ цѣлата природа, въ интименъ достѣгъ съ нейнитъ сили. Става обмѣна между него и природата. Животворнитъ сили на всемира се вливатъ въ него, и това носи разцвѣтяване на неговитъ дарби и заложи.

За да създаде училището една любовна атмосфера, въ която да е потопено детето, преди всичко учителятъ трѣбва да бжде съ любвеобилна природа. Тогава той лесно ще се справи съ препятствията, които може да срещне въ своята образователна работа, понеже любовта е единствената сила, предъ която капитулиратъ всички препятствия. Външната внимателность, външната нѣжность и доброта на учителя при обходата съ ученицитъ не помагатъ. Неговата добра обхода може да е само една външна форма, за да постигне известни образователни цели. Съ това не се постига нищо, защото има вътрешно общение между учителя и ученицитъ. Ученикътъ съ едно прозрение чете въ душата на учителя, чете неговитъ вътрешни мисли, чувства и подбуди. Учителятъ ще има резултати само, когато любовта, която изтича изъ неговото сърце, облива детскитъ души и ги стопля, и това чувствуватъ децата. Само тогава детето ще чете и ще учи отъ обходата на учителя уроцитъ на любовта, ще учи законитъ, методитъ и формитъ на любовта. Само тогава ще стане преливане между учителъ и ученикъ. Любовта на учителя ще се прелѣе въ ученика, и последниятъ ще почне да обича.

И тъй, любовта на учителя е важенъ факторъ за събуждане на любовта въ детската душа. Разбира се, за тая цель трѣбва за да се употребятъ и много други методи, които предлага училищниятъ животъ. Трѣбва да се знае, че въ случая морализирания не помагатъ. Едничкиятъ методъ е следниятъ: Любовта трѣбва да се практикува въ училището. Тя трѣбва да бжде преживѣна отъ детето при неговата всѣкидневна практика. Любовта трѣбва да стане лична опитность на детето. То трѣбва да учи законитъ и методитъ на любовта чрезъ дейность. И училището трѣбва да му даде условия и възможности за това.

Животътъ е тъй разнообразенъ, че всѣки день има множество случаи и поводи да се практикува любовта въ училищния животъ. И всички тия случаи учителятъ трѣбва да използва по най-разуменъ, по най-педагогиченъ начинъ. Трѣбва да се използватъ и най-малкитъ поводи да се прояви сърцето, да се отвори душата на ученика за животворнитъ лъчи на любовта!

Работата на детето всрѣдъ природата може широко да се из-

ползува за целта. Учителът казва: „Ученикът започва своето учение от природата: от изворитъ, тревитъ, цвѣтята, дърветата, планинитъ. Тамъ той търси правилнитъ методи за животъ и чистота. Колко множество случаи на любовъ предлага работата на детето въ градината, на полето, въ гората при отглеждане цвѣтя, зеленчуци, плодни дървета! Детето ще се учи да ги съзнава като живи същества, като души, които то обича. То ще ги отглежда съ любовъ. То ще отива при тяхъ като при същества, които чувствуватъ неговата любовъ и съ отзивчиви на нея. По този начинъ неговата работа всрѣдъ природата ще стане същевременно и школа на любовта. Любовта къмъ треви, цвѣтя, дървета, извори, птички по естественъ начинъ после ще развие любовъ и къмъ хората. Ако едно дете съ любовъ полива едно цвѣте или дърво, после ще направи услуга и на единъ човѣкъ.

Отъ друга страна, самата работа на ученицитъ въ училищната градина, на полето, въ гората и пр. представлява една колективна дейност. А всѣка колективна работа съдействува за развитието на социални чувства, духъ на взаимопомощъ и пр., които сж въ сжщностъ проява на любовта. Така общата работа на децата всрѣдъ природата представя една красива школа — школа на любовта, школа за събуждане на космическото съзнание.

Колко много други случаи дава училищниятъ животъ за практикуване на любовта, за изучаването ѝ чрезъ дейностъ! Напримѣръ, поправяне на кални, мочурливи пѣтища въ околността, строене на чешми и мостове. Чрезъ такава дейностъ детето ще разбере, че изворътъ на истинската радостъ е въ себеотрицателната работа за другитъ, въ слугуване на любовта!

Случаитъ за практикуване на любовта въ училищния животъ сж изобилни всѣки день, и вещиятъ педагогъ ги намира и умѣло ги използва. Напр., въ време на планинска екскурзия кой ще подържа вечерния лагеренъ огънь? Ще се яватъ ученици доброволци, които цѣла нощъ нѣма да спятъ и ще го подържатъ съ дежурство. После учителътъ ще изгъкне при беседа съ ученицитъ красотата на тяхната жъртва. Ученикътъ, който презъ нощта подържа огъня и гледа спещитъ лица на своитъ другари, изпитва голѣма радостъ, и тая радостъ го възпитава. При разходка въ гората децата могатъ да сипятъ трошички на мравки. Нагледъ това е дребна, маловажна работа. Въ сжщностъ, чрезъ умѣло използване на такива малки случаи се гради нѣщо велико въ детската душа. По този начинъ училищниятъ животъ става практика на любовта, опитно поле на любовта. Едно малко дѣло на любовта е една малка семка, посадена въ детската душа, която ще даде красиви плодове въ по-късния животъ на ученика — ща изгради въ него единъ новъ човѣкъ.

Или при разходка децата срѣщатъ едно полустъпкано брѣмбарче. Съ голѣма грижливостъ, внимание и любовъ тѣ го турятъ настрана, оправятъ крилицата и крачката му и съ радостъ наблюдаватъ неговото отлитане. При другъ случай могатъ да спасятъ давеща се мушичка.

Може да се използва и празнуването на имения день на ученицитъ въ класа. Този методъ съ успѣхъ е прилагалъ професоръ

ползува за целта. Учителът казва: „Ученикът започва своето учение от природата: от изворитъ, тревитъ, цвѣтата, дърветата, планинитъ. Тамъ той търси правилнитъ методи за животъ и чистота. Колко множество случаи на любовъ предлага работата на детето въ градината, на полето, въ гората при отглеждане цвѣтя, зеленчуци, плодни дървета! Детето ще се учи да ги съзнава като живи същества, като души, които то обича. То ще ги отглежда съ любовъ. То ще отива при тѣхъ като при същества, които чувствуватъ неговата любовъ и сж отзивчиви на нея. По този начинъ неговата работа всрѣдъ природата ще стане сжщевременно и школа на любовта. Любовта къмъ тревы, цвѣтя, дървета, извори, птички по естественъ начинъ после ще развие любовъ и къмъ хората. Ако едно дете съ любовъ полива едно цвѣте или дърво, после ще направи услуга и на единъ човѣкъ.

Отъ друга страна, самата работа на ученицитъ въ училищната градина, на полето, въ гората и пр. представлява една колективна дейность. А всѣка колективна работа съдействува за развитието на социални чувства, духъ на взаимопомощъ и пр., които сж въ сжщность проява на любовта. Така общата работа на децата всрѣдъ природата представя една красива школа — школа на любовта, школа за събуждане на космическото съзнание.

Колко много други случаи дава училищниятъ животъ за практикуване на любовта, за изучаването ѝ чрезъ дейность! Напримѣръ, поправяне на кални, мочурливи пѣтища въ околността, строене на чешми и мостове. Чрезъ такава дейность детето ще разбере, че изворътъ на истинската радостъ е въ себеотрицателната работа за другитъ, въ слугуване на любовта!

Случаитъ за практикуване на любовта въ училищния животъ сж изобилни всѣки день, и вещиятъ педагогъ ги намира и умѣло ги използва. Напр., въ време на планинска екскурзия кой ще поддържа вечерния лагеренъ огънь? Ще се яватъ ученици доброволци, които цѣла нощъ нѣма да спятъ и ще го поддържатъ съ дежурство. После учителътъ ще изгъкне при беседа съ ученицитъ красотата на тѣхната жъртва. Ученикътъ, който презъ нощта поддържа огъня и гледа спещитъ лица на своитъ другари, изпитва голѣма радостъ, и тая радостъ го възпитава. При разходка въ гората децата могатъ да сипятъ трошички на мравки. Нагледъ това е дребна, маловажна работа. Въ сжщность, чрезъ умѣло използване на такива малки случаи се гради нѣщо велико въ детската душа. По този начинъ училищниятъ животъ става практика на любовта, опитно поле на любовта. Едно малко дѣло на любовта е една малка семка, посадена въ детската душа, която ще даде красиви плодове въ по-късния животъ на ученика — ща изгради въ него единъ новъ човѣкъ.

Или при разходка децата срѣщатъ едно полустѣпкано брѣмбарче. Съ голѣма грижливостъ, внимание и любовъ тѣ го турятъ настрана, оправятъ крилцата и крачката му и съ радостъ наблюдаватъ неговото отлитане. При другъ случай могатъ да спасятъ давеща се мушичка.

Може да се използва и празнуването на имения день на ученицитъ въ класа. Този методъ съ успѣхъ е прилагалъ професоръ

Петерсенъ*). Наближава имения день на единъ ученикъ. Цѣлиятъ класъ приготвява подаръци и програма за отпразднуване. Отдѣля се за цѣльта специаленъ часъ; тогава се поднасятъ на ученика подаръци, изпѣватъ се нѣколко пѣсни и му се отправятъ добри пожелания отъ ученицитѣ. Може да се празнува групово имения день на ученицитѣ презъ месеца. Тѣзи прояви на любовта отъ ученицитѣ къмъ единъ тѣхенъ другаръ представятъ хубавъ поводъ за практикуване на любовта. А и самиятъ ученикъ, къмъ който е проявено това, ще оцени красотата на любовнитѣ, топлинѣ отношения между човѣшкитѣ души. Това може да се използва и за учебни цели. Непримѣръ, въ часа по български ще се напише съчинение на тема: „Какъ отпразднувахме имения день на нашия другаръ Х“.

Другъ поводъ за практикуване на любовта: единъ отъ ученицитѣ е боленъ; посещава го цѣлия класъ. Изпѣватъ се нѣколко пѣсни, отправятъ му се добри пожелания, съобщаватъ му новини отъ училищния животъ и му поднасятъ подаръци. Въ града или селото има единъ боленъ, който е безъ близки, беденъ и безпомощенъ. Ученицитѣ го посещаватъ, измитатъ стаята и двора, донасятъ му вода, приготвяватъ му топла храна и пр.

Практикуването на любовта въ училище и въ дома ще създаде у детето потокъ да прави услуги и вънъ отъ училище и дома. Къмъ това ще ги подтиква и учительтъ, като използва нѣкои конкретни случаи. Напримѣръ, когато детето види старецъ съ развързани обувца, съ готовност ще се наведе и ще му завърже обувката. Или когато група гимназисти видятъ тежко натоварени кола, която не може да се измъкне изъ калъта или не може да се изкачи по стрѣмния пѣтъ, ще отидатъ да тикатъ колата, за да я турятъ въ движение.

За развитието на любовта може да се употреби и методътъ на съпоставянето или уподоблението. Този методъ се състои въ следното: Използува се явление изъ живота въ природата за разбиране на законитѣ и методитѣ на любовта и изобщо на вътрешния животъ. Напримѣръ, изворътъ дава това, което приема изъ земнитѣ недра. Всѣки човѣкъ трѣбва да прави, както изворътъ: да сподѣля съ другитѣ благата, които получава. Слънцето грѣе надъ добритѣ и злитѣ. И човѣкъ да прави като него: да обича своитѣ врагове, да имъ прави услуги и така ще ги спечели. Дървото пуца корени въ земята, а съ листата си възприема слънчевитѣ лъчи. Сѣщо така и човѣкъ трѣбва да изучава материалния животъ, въ който е поставенъ, но сѣщевременно да изучава и възвишения животъ на Духа. Единъ размѣтенъ изворъ се избистря за петъ минути. И човѣкъ да постѣпва като извора: като дойде въ едно отрицателно, подтиснато, нелюбовно състояние, да го превърне въ положително, свѣтло състояние. Изворътъ се избистря, понеже постоянно приижда нова вода къмъ него. Сѣщо така и човѣкъ, за да направи като извора, трѣбва да черпи сили отъ своята Божествена природа. Този методъ на съпоставяне или уподобление може да се прилага при много природни явления. Тогава вече законътъ на любовта не е нѣщо отвлѣчено; той става по-живъ, по-реаленъ, по-осезаемъ.

(следва)

*) Практиката въ училищата по Йенския планъ, отъ проф. П. Петерсенъ, стр. 172.

Андрей Андреевъ

Питагоръ и Аристоксенъ

Борбата на два музикални свѣтогледа

Въ шестия вѣкъ до Христа, въ Елада, тоновото изкуство се поставя на научна основа. Голѣмъ неговъ познавачъ, наредъ съ добрия музикаленъ теоретикъ Ласъ отъ Хермионъ, отъ Аргамида, е и великиятъ философъ и математикъ Питагоръ, който уясни учението за музиката на сферитъ, едно научно и мистично задълбочаване въ философското третиране на тона. Питагоръ е роденъ на о. Самосъ (585 — 500 г. до Хр.). Синъ на управителя Мнезархъ. Споредъ други източници, неговиятъ баща е билъ грънчаръ. Съвременникъ на природонизпитателя Талесъ отъ Милетъ, първиятъ философъ отъ йонийската школа. На младини приелъ всецѣло учението на именития старогръцки философъ Ферекидъ отъ Сиросъ. Овладѣлъ математиката, астрологията и редъ други науки, Питагоръ отива въ Египетъ, гдето фараонътъ Амазисъ оказва сърдеченъ приемъ на любознателния грѣкъ. И имало защо: делфийската Пития предсказала на родителитъ му, още младоженци, че ще иматъ синъ, който ще бѣде полезенъ на всички хора и въ всички времена. Първи неговъ учителъ е Хермодамасъ, философъ отъ Самосъ. Едва двадесетгодишенъ, Питагоръ вече води наученъ разговоръ съ Талесъ и Анаксимандъръ въ Милетъ. Поликратъ го праща въ Мемфисъ при културния фараонъ Амазисъ. Въ Египетъ учението на Питагоръ трае 22 години при великия жрецъ Сонхисъ. Той овладѣва напълно тайнитъ науки, участвува въ мистерии на Изиди, Озирисъ и Гаторъ и тълкува символичнитъ мѣста въ книгитъ на Хермесъ.

Отъ Мемфисъ Питагоръ отива въ Вавилонъ (Бабелъ). Тукъ той се запознава съ философията на магитъ, съ висшата математика и съ астрологията. Въ Вавилонъ прекарва 12 години и се връща въ Самосъ следъ 34 годишно отсъствие. Но въ Самосъ остава за много малко време, като се преселва окончателно въ Велика Гърция, южна Италия, въ града Кротонъ, на Тарентския заливъ, втори градъ въ южна Италия следъ Сибарисъ. Тукъ той основава своя школа и общество. Питагоръ не е могълъ да понесе властта на самоския тиранъ Поликратъ. Затова той напусналъ Самосъ за винаги. Това ще да е станало къмъ шестдесетата олимпиада (около 540 г. до Хр.). Умира въ Метапонтъ. Хераклидъ казва, че Питагоръ билъ най-учениятъ човѣкъ на своето време. И наистина, той е учителтъ на свѣтска Гърция, както Орфей е учителтъ на духовна Гърция. Питагоръ тълкува и продължава религиозната мисль на великия Орфей, като я приспособява къмъ новото време. Тълкуването му е цѣло творчество, защото си служи съ научното доказателство. За Питагоръ се е писало подробно отъ Лизисъ въ неговитъ „Златни стихове“, въ коментаритъ на Хиероклесъ, въ откъсците на Филалай, въ съчиненията на Архитъ, въ писаното за него отъ Диогенъ Лаерций, Аристидъ отъ Киренайка, Аристоксенъ, неоплатоничитъ Ямблихъ и Порфирий и отъ други александрийски философи. Философскитъ писма на Питагоръ въздействуватъ и на Соократъ, Платонъ (въ Тимей съ разбирање е изложена космогонията на Питагоръ), на Аристотелъ, Парменидъ, Емпедокълъ, Херодотъ, Ксено-

фонъ и др.. Като късенъ неговъ последователъ е Никомахъ, нареченъ Геразенски, математикъ и философъ отъ неопитагоровата школа, живялъ около 100 години следъ Христа. Въ своето съчинение „*Μαθητικαὶ ἁρμονίαι*“ той разглежда мистичното влияние на числата върху тоновете. Другъ такъвъ последователъ е Боеций, прочутъ римски държавникъ (475 г. — 526 г.) и музикаленъ теоретикъ, чието петтомно съчинение „*De musica*“ е пропито съ мислитъ на Питагоръ. Отъ школата на великия философъ Питагоръ излезли много ученици. По-важни отъ тяхъ сж: Питий, Дамонъ, Филалай, Симий, Тимей Локрийски, Епихармъ, Алкмеонъ Кротонски, Архитъ Тарентски и много други. Страбонъ (XIV, 1, 41) подробно описва музикалната философия на Питагоровия ученикъ Лизисъ.

Най-ценното, което Питагоръ донесълъ отъ Изтокъ въ даръ на своитъ сънародници, е учението за музиката на небеснитъ сфери, учение, което има своя първоизточникъ въ странитъ на стария изтокъ: Египетъ, Халдея и Финикия. Въ Египетъ, въ Мемфисъ и Гьербахъ, жреци иерофанти, наречени пастофори, и тяхнитъ помощници неокори разнасяли и обяснявали това учение, което въ сжщностъ се е оформило отъ магитъ въ вавилонскитъ храмове. Отъ Вавилония и Египетъ учението се е възприело отъ финикийскитъ първосвещеници. Отъ Египетъ учението се пренесло въ стара Тракия и антична Гърция отъ Орфей, сжщо ученикъ на египетскитъ жреци. Тоя вдъхновенъ тракиецъ училъ своитъ многобройни ученици на това учение, добре изложено въ книгитъ му „Светото слово“, „Теогония“ и „Посвещения“, отъ които се ползвали Питагоръ, Хезиодъ и Платонъ. Химнитъ на Орфей загатвали за мистичния характеръ на това учение. Обаче, истинското свое философско-математическо обяснение учението за музиката на сферитъ получило отъ Питагоръ.

Сжщността на учението е: вселената се кже въ небесна хармония, която не долавяме, защото сме загубили нѣкои отъ нашитъ сътивя. Тя не е мъртва. Една душа одухотворява свѣта. Ние сме частица отъ нея. Нашето тѣло загрѣща тая божествена искра, която ние зовемъ животъ. Всичко въ свѣта е число и тонъ. Земята е кълбо, а сжщо и закономерна стройна единица, подчинена на законитъ на числата и хармонията. Питагоръ първи нареклъ земята космосъ. Пътътъ на слънцето, луната, планетитъ и звездитъ е вѣченъ, както е вѣчна и безсмъртна човѣшката душа. Музиката е съставна частъ отъ закономернитъ движения на всемира. Да се разбира музиката, значи да се познава сжщността на природата и на човѣшкото „азъ“. Музиката облагородява душата, укротява страститъ, развива ума, сърдцето и волята.

Теорията за математическото отношение на тоновете е била приета отъ много философи. Ученицитъ на Питагоръ, наречени питагорейци, поддържали като основа на своитъ размишления, при анализа на музикалнитъ прояви, численото отношение, математическитъ построения на тона. Затова ги наричали каноници, за разлика отъ хармоничитъ, последователитъ на Аристоксенъ. Каноничитъ продължили учението на Питагоръ за отношението между число и тонъ. Така, питагореецътъ Архитъ, приятелъ на Платонъ, говорилъ за тоновете като резултатъ отъ трептения, които се разпространяватъ чрезъ въздуха. Ласъ и Хипасъ, както и Платонъ, приемали, че законитъ на музиката и математическитъ

отношения сж отражения на свѣтовния редъ. Аристотелъ подчертава голѣмата сила на тона. Той казва, че астрономическитѣ наблюдения показватъ, че небеснитѣ явления, съ които сж свързани всички най-вижни промѣни на човѣшкия животъ, ставатъ съ математическа точностъ и въ строго опредѣлени цикли. Откърмени съ тия мисли, пише Аристотелъ, питагорейцитѣ признаватъ математическитѣ норми за начало на всичко съществуващо. Въ числата има аналогия на всичко духовно и материално. Числата иматъ отношение и къмъ музиката, тъй като цялото небе, споредъ питагорейцитѣ, е „хармония и числа“. Плутархъ доуяснява това съ думитѣ: „Питагоръ, Архитъ, Платонъ и други древни философи твърдѣли, че движението на вселената, и частично на небеснитѣ тѣла, е устроено и става съ участието на музиката, тъй като всичко, по тѣхнитѣ думи, е наредено отъ боговетѣ споредъ изискванията на хармонията“. Въ заключение ще кажемъ думитѣ на Питагоръ: „Музиката на небеснитѣ сфери е най-дивната музика. Тя е най-съвършеното тоново изкуство. Тая музика може да направи човѣка истински човѣкъ, очистенъ отъ всичко лошо, да го направи велика душа, „великъ по-светенъ“.

Създаденото отъ Питагоръ учение, следъ смъртта му се пренася въ Гърция, гдето господствува надъ гръцката философия. Вече при Пизистратидитѣ, питагорейцитѣ взематъ дейно участие въ разработването на орфическата литература. Къмъ IV в. до Христа, питагорейството се поглъща отъ платонизма. По-къснитѣ продължители на учението на Питагоръ сж новопитагорейцитѣ и неоплатоничитѣ.

Гьоте, запознатъ съ музикалнитѣ разбирания на Питагоръ, въ пролога на безсмъртния „Фаустъ“ казва:

Запѣло слънце стара пѣсенъ
Съсъ братскитѣ кѣлба въвъ хоръ.

Българскитѣ богомили също познавали Питагоровото учение за музиката на небеснитѣ сфери. Това най-добре се изразява въ боготмилския апокрифъ „Видение Исаево“, гдето се говори за музиката на разнитѣ небеса и дори се казва, че „пѣсенъта на всичкитѣ седемъ небеса не само се чуваше, но и се виждаше“.

Презъ VI и V в. в. до Христа, изъ цяла Гърция господствуватъ музикалнитѣ разбирания на Питагоръ. Но въ IV в. до Христа, противъ тѣхъ възстава единъ отъ най-голѣмитѣ музикални теоретици на стария свѣтъ — Аристоксенъ отъ Тарентъ. Аристотелъ е повлиялъ съ философията си на Аристоксенъ. За съжаление, за него и живота му нѣмаме почти сведения, както много знаемъ за противника му Питагоръ. Едно е само сигурно: той е най-плодовитиятъ музикаленъ писателъ на древността. Ако може да се върва на достигналитѣ за него осакждени сведения, Аристоксенъ е авторъ на 400 студии, трактати и др. За наша скръбъ, до насъ сж достигнали само голѣми откъследи отъ дветѣ му голѣми съчинения „Елементи на хармонията“ и „Елементи на музикалната ритмика“. И Аристоксенъ е ималъ школа и множество ученици и последователи, наречени хармоници.

Аристоксенъ поставя като основа на музикалното изкуство слуха, отхвърляйки числото да е въ връзка съ тона. За него тонътъ е реалностъ, а не мистика. Той си е пѣщо самостоятелно, действащъ на ухото и сърдцето.

Срѣдно мѣсто между Питагоръ и Аристоксенъ заематъ виднитѣ ученици на последния, — Клавдий, Птоломей и Дидимъ Александрийски. Птоломей разширява възгледа, че при въздействието на тона действуватъ заедно и слухътъ и умътъ. Сжщото мислятъ Дидимъ и Боеций. И за тѣхъ тонътъ е една действителностъ, но Боеций търси да намѣри едно примирение между Питагоръ и Аристоксенъ. Той е повече каноникъ, отколкото хармоникъ. Питагоръ му допада повече. И каточели Боеций е правъ. Питагоръ и Аристоксенъ, въ сжщностъ, не си прѣчили единъ на другъ. Аристоксенъ, който познавалъ добре Питагоровото учение за тона, отричайки доста твърдения на Питагоръ, създаде единъ другъ музикакенъ свѣтогледъ, който не само, че не унищожи Питагоровитѣ музикални разбирания, но ги допълни. Провидението бѣше опредѣлило да се създаде, по-точно казано, да се изяви, едно велико музикално цѣло — сжщностъ, която да послужи като основа на музикалното развитие презъ иднитѣ столѣтия, та чакъ до днесъ. Питагоръ вдѣхна духа въ това цѣло, а Аристоксенъ създаде материята му. Така, тѣ и двамата се допълниха. Това е великата мисия на двамата великани на музикалната теория — да посочатъ пжтя на най-изразното и най-великото изкуство музиката въ нейния ходъ на вѣковетѣ, за да стигнемъ до божественото тоново богатство на великитѣ Моцартъ и Бетовенъ.

S.

* * *

О, колко кръвъ залѣ земята,
и колко извори въ сърдцата —
сълзи на майки и сестри!
Море отъ тъмна скръбъ шуми!

Издигатъ се една следъ друга
могили черна, влажна прѣстъ,
лежатъ герои тамъ сразени
отъ нѣкаква незнайна мѣстъ.

Не казва никой: Спрете, стига!
Сега часътъ е на разплата,
на сѣдба дългъ, тежъкъ часъ е,
заклучилъ нѣкой небесата.

И все пакъ тая буря страшна
ще стихне, вѣрватъ туй децата,
Нали на тѣхъ обрече царство
самиятъ синъ на свѣтлината?

И ново слънце ще изгрѣе
и пжтя ни ще озари.
Човѣшкитѣ сърдца ще сгрѣе
и радость, миръ ще ни дари.

Инж. Р. Николовъ

Размишления

Разумната воля

Когато се говори за култура, за добродетели, за редъ и законностъ въ свѣта, ние трѣбва да имаме предъ видъ разумната воля, т. е. Божията воля, която прониква въ съзнанието на индивидитѣ, на общества и народитѣ поне дотолкова, доколкото тѣ сж въ съгласие съ нея.

Когато се говори за изпълнение на Божията воля, трѣбва да разбираме разумния животъ, който има отношение къмъ човѣка. Въ този животъ действуватъ разумни, съзнателни закони.

Тукъ не говоримъ за личната воля, защото Божията воля е надъ всичко. — Само онзи може да изпълнява Божията воля, който има чувства и способности, да разбира сжщността на нѣщата.

Вжтрешенъ спектъръ

Науката е успѣла да разложи свѣтлината на седемъ цвѣта, които съставятъ първата гама. Отъ тия седемъ цвѣтове нагоре има по-високи гами съ сжщитѣ цвѣтове, но по-финни.

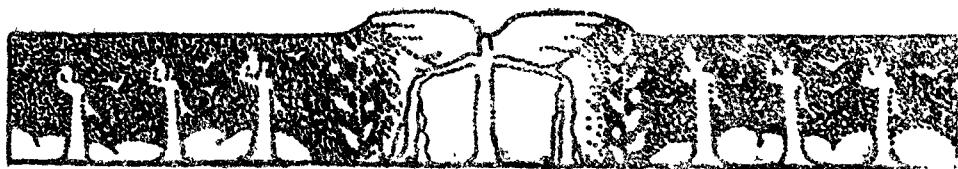
Ако човѣкъ концентрира ума си и се изолира отъ всички външни впечатления и се вглжи въ себе си, той ще усѣти, че потъва въ единъ гжстъ, непроницаемъ мракъ. Следъ това въ него започва да изгрѣва, да се загорява нѣщо, и той се намира въ свѣтлина, по-голяма отъ физическата. — Тази свѣтлина може да се разложи на сжщитѣ седемъ цвѣта, както и физическата, само че тоноветѣ ѝ сж по-меки и приятни. — Като излѣзешъ отъ концентрирането, ти пакъ ще минешъ презъ сжщата тъмна зона.

Двата свѣта

Онзи и този свѣтъ сж на едно мѣсто. Дето е този свѣтъ, тамъ е и онзи. Защо не го виждаме? — ще запита пѣкой.

Виждаме ли чувствата, които пълнятъ сърдцето ни? Виждаме ли мислитѣ? Нито чувствата, нито мислитѣ виждаме, въпрѣки това и единитѣ, и другитѣ сжществуватъ.

Чувствата и мислитѣ на хората, за които се говори, представятъ предметъ на духовния и на умствения свѣтъ. Хората говорятъ за тѣзи свѣтове, безъ да ги виждатъ. Тѣ говорятъ и за онзи свѣтъ, но понеже не го виждатъ, не вѣрватъ въ сжществуването му. Тѣ не подозиратъ, че свѣтътъ, въ който живѣемъ, е духовниятъ свѣтъ, т. е. онзи свѣтъ. Въ този смисълъ онзи свѣтъ е реаленъ, а този свѣтъ, т. е. физическиятъ, е външна форма, опаковка на духовния.

ИЗЪ НАШИЯ ЖИВОТЪ

Б. Боевъ

Разговоръ съ Учителя на Витоша

Какво разнообразие има въ всѣки излетъ на планината! Часоветъ текатъ съ голѣма бързина, и все нови картини се изнизватъ предъ насъ. Всѣкога Витоша се явява нова за насъ, говори ни на новъ езикъ, разкрива ни нови страни на разнообразния си животъ. При всѣко посещение въ нейното чаровно царство получаваме нови открития, нови проблѣсъци.

Отиваме съ любовъ къмъ планината, съ дълбокъ копнежъ да се потопимъ въ чиститѣ ѝ сфери, за да получимъ нѣщо красиво и възвишено въ душитѣ си. Отиваме горе, за да влѣземъ въ досѣгъ съ свещенитѣ извори на живота, съ Божественитѣ и чисти обиталища на планината. Отиваме горе, за да слѣемъ душитѣ си съ Вѣчното, Свещеното и Великото въ живота, за да разберемъ по-добре любовта, да почувствуваме по-добре светостта и красотата на живота, въ който сме потопени; да се научимъ да благоговѣемъ предъ най-малката проява на вѣчно младата природа!

Отиваме горе, за да се учимъ, и обогатени, окрилени, просвѣтлени, да слѣземъ долу на работа! Отиваме горе, за да четемъ въ великата книга на живота, да четемъ въ всѣка тревичка, въ всѣки изворъ, камѣкъ, въ радостния румолъ на потока и пѣсеньта на птичкитѣ това, което тя, разумната природа, ни говори. Отиваме горе, за да почувствуваме, че животътъ е любовъ, радостъ и хармония. Тамъ горе се учимъ да разбираме езика на планината. Тя ни казва:

— Радвамъ се, че отново сте посетили моитѣ свѣтли селения. При всѣко ваше идване ви приготвявамъ нови любовни дарове. Елате при мене, за да се научите, че трѣбва да бъдете чисти като менъ! Само при чистотата ще познаете, кои сте вие и ще влѣзете въ великото си предназначение въ свѣта!

Ето една сценка изъ тѣй пѣстрия ни животъ на планината: Всички сме около Учителя. Почваме тихо пѣсеньта: „Давай, давай“. Съ пѣсень искаме да поздравимъ скалитѣ, потоцитѣ, тревичкитѣ и цвѣтята, на които сме гости днесъ. Пѣсеньта ни обединява. Хармонията, единството и радостта, които ни свързватъ въ този мигъ, не сж ли предвкусване на оня свѣтълъ денъ, който иде за човѣчеството? Пѣсеньта е свършена. Учителътъ казва:

— Хубаво е тая пѣсень да се изпѣе съ движения. Музика, съчетана съ движения, има по-голѣма мощъ.

Изпъваме сжщата пѣсенъ съ движения. Учителѣтъ продължава — Всѣка пѣсенъ трѣбва да се преживѣе дълбоко, за да им онова действие, което трѣбва да има. Всѣка пѣсенъ трѣбва да се явя като изразъ на преживѣното въ душиѣ. Напр., за да пѣете, какъ трѣбва пѣсенѣта „Давай, давай“, трѣбва да имате желание да давате. За да има добъръ гласъ, човѣкъ не трѣбва да допуска въ себе си ни какви нисши, отрицателни мисли, чувства и постѣпки. Нѣкой човѣкъ не пѣе хубаво, може би, защото въ миналото е погледналъ нѣкого на криво. Човѣкъ може да употребява музиката за лѣкуване. Когато се понижатъ трептенията на нѣкой органъ повече отъ нормалното, той заболява. И когато се повишатъ трептенията му, оздравява. Това става по много методи; между другото и съ музиката.

Погледнете красивата картина, която се разкрива предъ васъ: върхове, гори, канари, зелени засмѣни полянки, облаци и пр. Природата е обсипала човѣка съ хиляди блага. Той трѣбва да е доволенъ. Да кажемъ, че сте при извора, но нѣмате чаша. Идва единъ съ сребърна чаша, другъ съ златна. Вие съжалявате, че нѣмате такава чаша. Пийте съ каквато и да е чаша. Ако нѣмате чаша, пийте съ ржка. Не се радвате на водата, а ви е мѣчно за чашата! Важна е водата!

Въ този часъ слънцето тѣй щедро ни дарява съ своята свѣтлина, но разумни сили стоятъ задъ нея. Тукъ на Витоша живѣятъ цѣли народи: безброй растения, животни и пр.. Какъвъ обширенъ умъ иматъ тия разумни сили въ природата, които разпореждатъ и ръководятъ всичко това!

Учителѣтъ поглежда кучето, което ни придружава, и казва:

— Ето, това куче е една недовършена картина, но разумнитѣ сили въ природата работятъ върху него. Това, което виждате тукъ, това сж паравани. Задъ всички тия явления има разумни сили, които работятъ. Тукъ виждаме изложба на това, което сж изработили. Цѣлата вселена е азбука. За онзи, който знае да чете, колко много е написано тукъ! Напримѣръ, единъ геологъ чете по камѣнитѣ и земнитѣ пластове. Хората днесъ иматъ механистично, материалистично разбиране на природата.

Става дума за материализма. Учителѣтъ казва:

— Единъ материалистъ отишълъ на единъ островъ въ Тихия океанъ. Тамъ казалъ на канибалитѣ, че нѣма Велико Разумно Начало въ свѣта. Тѣ му казали: „Ти благодари, че вѣрваме въ Разумното Начало. Но ако бѣше дошълъ по-рано, когато не вѣрвахме, щѣхме да те изядемъ“.

У мнозина вече постепенно се развива шестото чувство, чрезъ което ще се разшири кръгзорѣтъ имъ. При хилядитѣ си измѣрвания, които правихъ въ своитѣ обиколки въ България, срѣщнахъ една доста напреднала ясновидка. Видѣхъ, че центърѣтъ на съвестѣта е развитъ на главата ѝ, но центърѣтъ на религиозното чувство не е добре развитъ. Казахъ ѝ: „Ти си много справедлива, но не и религиозна“. Тя минава за религиозна, но не е такава, понеже критикува, говори за недостатѣцитѣ на другитѣ. А истински религиозниятъ има благоговение, уважение и любовъ къмъ всѣки човѣкъ, къмъ всѣко сжщество. Той всички обича и въ всички вижда нѣщо хубаво и добро. Ако тя бѣше религиозна, щѣше да бѣде гениална и светица.

— Защо нѣкои иматъ страхъ отъ бждещето?

— Има много причини за това. Ето една отъ тѣхъ: Нѣкои хора въ миналитъ си прераждания сж живѣли до възраст 15, 20, 30, 80, 120 години. Да кажемъ, че нѣкой е живѣлъ въ миналото до 20-годишна възраст. Сега го е страхъ, да не би да стане така. Обаче, може би у него има чувство, интуиция, че нѣма да бжде така като нѣкога, когато не е успѣлъ.

Поднасятъ на Учителя едри, сочни, жълти круши.

Учительтъ ги разрѣзва, дава на всички веднѣжъ, дваждъ, триждъ и казва:

— Любовта е минала и е оставила този плодъ. Свѣтътъ отъ единия до другия край е все любовъ!

Учительтъ посочва единъ камѣкъ и казва:

— И това е любовъ! Любовта е най-скромното и най-великото нѣщо. По-скромно нѣма отъ любовта!

Като обичате нѣкого, вашата обичъ, вашитъ добри мисли и чувства раждатъ у него плодове. Тия плодове събуждатъ у него любовъ къмъ васъ.

Не започвайте никаква работа безъ любовъ!

Да приложите любовта, това значи да служите на Бога!

Въ днешната култура любовта е все съ кранове. Отворишъ малко и казвашъ: „Да не е много“, и пакъ завъртишъ и затворишъ крана. А пѣкъ слънцето дава тѣй изобилно! Разумната природа е турила човѣка само да отвъртва крана, а пѣкъ той казва: „Колко ти дадохъ!“ Той нищо не е далъ, защото Великиятъ изворъ дава, а не той!

— До кога ще сграда човѣкъ?

— До като дойде въ хармония съ великитъ закони на природата. Това на другъ езикъ ще каже: Когато нашата воля дойде въ съгласие съ волята на Разумното начало въ свѣта. Когато това стане, на земята ще бжде рай, ще дойде щастие на земята. Щастието е за земята. Щастие на небето нѣма. На небето има блаженство!

Ето каква е разликата между новата култура, която иде, и старата, която си отива: въ старата култура слабитъ слугуватъ на силнитъ, а въ новата силнитъ слугуватъ на слабитъ доброволно, отъ любовъ!

N.

Къмъ сърдцето на свѣта

О, благодатно и любещо свѣтовно сърдце. Приеми ме. Ето, азъ дойдохъ на високата скала, отъ кждето не може да се направи вече нито стѣпка напредъ, защото надъ мене сж безкрайнитѣ и хладни простори на поднебесната бездна, а долу тъмни звѣрове сж разтворили алчни уста да ме погълнатъ.

Умътъ е вече уморенъ, а по пѣтя нозетѣ ми сж оставили кървава диря.

Виждашъ ли ме, азъ протѣгамъ рѣце за тебе, защото сега нищо не ми е повече потрѣбно отъ твоята любовъ. Една сладостна мелодия долитна и ме намѣри въ долината на моята печаль. Азъ я чухъ и забравихъ всичко, поехъ пѣтъ къмъ тебе, защото ти единствено не ме упрѣкна, ти единствено не ме осжди.

Сега не ми е потрѣбна ничия човѣшка мъдрость и правда. Уморихъ се отъ думитѣ на хората, които биятъ като камшици кървавитѣ рани на душата ми. Уморихъ се да свеждамъ глава предъ гордата осанка на земното достойнство, наситихъ се да гледамъ гордо възправения образъ на силнитѣ, отвратихъ се отъ измамата и отъ мизернитѣ кжсчета на човѣшка почитъ, която ми се подхвърля понѣкога като на окаяникъ.

О, за тебе копиѣе сърдцето ми и въ моята тѣжна самота чака да ме позовешъ и да ми протѣгнешъ рѣце.

Оставихъ азъ долината и стадата съ плачешитѣ гласове на хлопкитѣ, оставихъ топлата дланъ, която милваше морното ми чело, за да направя стѣпка къмъ тебе.

Преминахъ по остритѣ кремъци на тѣсната пѣтека и стѣпка по стѣпка те приближавахъ, като падахъ и ставахъ, като плачехъ и ликувахъ.

Сега съмъ тукъ, на края на пѣтеката и никой не може да ми подаде рѣка, освенъ тебе. Силата на силнитѣ е като лския вѣтрецъ, който едва полюлѣва тревата, мъдростьта на земнитѣ мъдреци е като измамна сѣнка. Надъ мене е небето съ мълчаливото величие на звездитѣ, а долу зѣятъ мрачни урви, като уста на чудовища.

О, повикай ме и ми подай рѣка, ти единствена, която можешъ да ме изведешъ отъ тукъ — кротка и безкрайна любовъ! Ти ще ме приемешъ безъ гнѣвъ и бехъ упрѣкъ. Ти, която забравяшъ монѣ грѣшки и можешъ да избършешъ сълзитѣ и кървавитѣ капки по нозетѣ ми.

О, ти благодатно и любещо сърдце на Всемира, повикай ме да склоня глава и да потъпа като малко дете въ твоята милувка!

Загадъчни явления

Жълтата тетрадка

Г-жа М. К., която живее в гр. Н., разказва следното:

Това беше през май 1942 г. Всички мои домашни по случай 40 дни отъ преселването отивах на моя свекъръ, бяха отишли на гробищата за панихида. Азъ останахъ въ къщи, понеже бяхъ неразположена. По едно време чувамъ ясно редъ молитви. Следъ това виждамъ въ стаята предъ прозореца една свѣтла форма, която се сгъстява въ срѣдата и се образува формата на моя свекъръ. Казвамъ му:

— Извинявай, татко, че не можахъ да отида и азъ на гробищата.

— Нѣма нищо. Между моитѣ тетрадки има една жълта тетрадка. Потърси я. Въ нея има нѣща, писани за тебъ. Прочети ги.

Следъ идването на домашнитѣ ми тѣ ми разказаха, че молитвитѣ на гроба били сжжитѣ и въ сжщия редъ, както азъ бяхъ ги чула отъ разстояние. За жълтата тетрадка както азъ, тъй и тѣ не знаеха нищо. Потърсихме я, и въ нея намѣрихъ това, което беше за менъ.

Осведомяване чрезъ сънь

Г-жа Б. разказва:

— Това беше въ 1921 година. Азъ бяхъ въ Нова-Загора. Баща ми наскоро беше починалъ. Майка ми искаше да подари татковитѣ обща на братъ си. Но не можахме да ги намѣримъ, защото татко ми имаше навикъ самъ да си туря нѣщата на тѣхнитѣ мѣста.

Сънувахъ една нощъ, че баща ми идва, хваща ме за ръката и ме води. Завежда ме въ една барака въ двора. Бараката беше затрупана съ много вещи. Той махва всички вещи, изважда отдолу подъ тѣхъ една кошница, затворена съ две капаци. Отваря капацитъ, показва ми общата. които търсѣхме, и ми казва:

— Ето общата.

Сутринята азъ, смутена отъ преживѣното и заинтригувана, казахъ на майка си:

— Азъ зная къде сж общата!

Заведохъ я на мѣстото, и намѣрихме общата въ сжщата кошница.

Отзиви, вести и книгописъ

Слънчевитъ петна и животътъ на земята

Ето що казва Кузнецовъ за слънчевитъ петна въ статията си „Влиае ли слънцето върху хората?“*):

„Единадесетгодишниятъ ритъмъ на слънчевия животъ се наблюдава въ всичкитъ му явления, но най-рѣзко се проявява въ количеството и размѣритъ на слънчевитъ петна. Презъ врѣмето на максимума на слънчевитъ петна, последнитъ сж огромни по размѣри и по число. Така напр., въ края на февруарий 1917 година петната сж се отличавали съ своята изключителна голѣмина — 250,000 клм. въ диаметръ — превишавайки повече отъ 18 пѣти диаметъра на земята. Спокойниятъ периодъ — минимумътъ на слънчеви петна — продължава три години. Следъ това петната постепенно се увеличаватъ и достигатъ максимумъ, който продължава около три години.

Честото действие и интензивностъ на севернитъ сияния следва точно цикъла на слънчевитъ петна. Така напр., въ срѣдата на юний 1915 година една огромна група отъ петна премина централния меридианъ на слънцето, и на земната повърхностъ се разиграха страшни магнитни бури и се появиха ослѣпителни северни сияния.

Забелязано е, че налѣгането на въздуха, срѣдната температура, влажността и пр. се колебаятъ периодично, и периодътъ на тѣхнитъ колебания съответствува на слънчевия ритъмъ всѣки 11 години. Рускиятъ метеорологъ Голицинъ е доказалъ, че атмосфернитъ течения сжщо следватъ фазитъ на слънчевитъ петна, като се увеличаватъ въ годинитъ на минимумъ. Съ това се обясняватъ и периодическитъ колебания на повърхността на езерото Виктория-Нианца, количеството на Айсбергитъ въ Атлантически океанъ, разливането на рѣка Нилъ. Въ 1938 година, когато максимумътъ на петната бѣша силенъ, бѣ отбелязано изключително по интензивностъ разливане на Нилъ и огромно количество айсбержи.

Въ 1921. година Едисонъ Пети доказва, че съставътъ на слънчевата радиация се колебае и че нейната ултра-виолетова съставна частъ въ колебанията си следва точно ритъма на слънчевитъ петна, като се увеличава заедно съ количеството и размѣритъ на последнитъ.

Епидемиятъ, т. е. повишената жизнеспособностъ на патогеннитъ (болестотворнитъ) микроби на най-различнитъ видове болести — чума, възвратенъ тифъ, дифтеритъ, грипъ, коремнъ тифъ, менингитъ и пр. въ повечето случаи съвпадатъ съ периодитъ на максимумъ, и само като рѣдко изключение се появяватъ презъ годинитъ на минимумъ. Напр. отъ 8 епидемии на холера презъ 19. вѣкъ, 7 сж съвпадали съ

*) Сп. „Просвѣта“, год. V, кн. 10.

максимума и само една се паднала на минимума. Презъ месецъ августъ 1892 година е имало кратко избухване на холера въ Хамбургъ, която точно съвпадала съ рѣзкото кратко засилване на слънчевата активностъ презъ тая година.

Внезапнитѣ смъртни случаи, безсмисленитѣ престѣпления и пр. сж въ по-голѣмъ брой при преминаване на петната презъ меридиана.

Колкото странно да изглежда това, но кривата линия, изработена отъ астронома Дъгласъ, позволява да се установи едно поразително съвпадение на най-голѣмитѣ свѣтовни събития точно съ максимума на слънчевитѣ петна. Отъ крупнитѣ исторични събития, 87% отъ събитията съвпадатъ съ засилването и най-голѣмото напрежение на слънчевата активностъ. Първото сериозно указание за съвпадение на много отъ великитѣ войни и революции съ максимума на слънчевитѣ петна, е било направено отъ Камилъ Фламарионъ въ неговата популярна астрономия. Съ максимумъ слънчеви петна съвпадатъ борбата на Кромвелъ съ английския кралъ, която се свършила въ 1649 година. Пугачевския бунтъ 1771, великата френска революция презъ 1789 г. и пр.

Такова едно съвпадение на възбудено състояние у народитѣ съ повишената дейностъ на слънцето може да доведе до предположението, че войнитѣ и революциитѣ сж неизбѣжни, че човѣчеството не е така свободно въ своитѣ постѣпки. Такова едно заключение би било погрѣшно, защото само по себе си влиянието на слънцето съвсемъ не може да бѣде причина за едно или друго историческо събитие. Процеситѣ съ слънчевитѣ петна, възбуждайки маситѣ, само освобождаватъ скритата социална или национална енергия, натрупана отъ по рано като следствие на исторически причини. И слънцето въ дадения случай играе роля само на детонаторъ. Влиянието на слънцето може да измѣни само външната страна въ сблъскванията на социалнитѣ и национални интереси, но не може да създаде стѣлкновенieto на интереси, които не съществуватъ“.

Преживяване на космическо съзнание

П. Успѣнски въ „Tertium organum“ описва преживяването на космическо съзнание отъ единъ неговъ приятель:

„Това бѣше въ Мраморно море. Бѣше зима. Валѣше дѣждъ. Високитѣ брѣгъ и скалитѣ въ далечината бѣха въ всички отгѣнѣци на виолетовия цвѣтъ. Морето бѣше съ оловено-сребренъ цвѣтъ. Паракотѣтъ отиваше на северъ, като се клатѣше слабо. Азъ стояхъ на палубата и гледахъ вълнитѣ. Бѣлитѣ гребени на вълнитѣ отдалечъ се приближаваха къмъ насъ. Вълната се издигаше, като че ли исквше да хвърли своя гребенъ върху парахода и съ ревъ се разсипваше подъ него. По едно време азъ почувствувахъ промѣна въ моето съзнание. Азъ станахъ всичко! Вълнитѣ — това бѣхъ азъ. Виолетовитѣ планини — това бѣхъ азъ. Тѣ бѣха едно съ менъ. Азъ бѣхъ едно и съ вѣтъра, който духаше. Бѣгащитѣ къмъ северъ облаци, дѣждѣтъ бѣха въ мене. Всичко бѣхъ азъ!“

Въ сѣщото време почувствувахъ необикновена свобода, радост и разширение! Следъ малко това състояние изчезна. Но преживяването бѣше толкова силно, че азъ очаквахъ то да се върне. Но то не се върна.

Две години следъ това, жълтитѣ вълни на Финландския заливъ и зеленикавото небе ми дадохъ сѣщото преживяване“.

LE CHEMIN DU SALUT

Il n'existe pas d'homme au monde qui n'ait pas plus ou moins à souffrir. On donne à chacun les souffrances qu'il est à même de supporter. Les grandes hommes ont de grandes souffrances. Celui qui souffre et porte raisonnablement sa souffrance est un héros.

Le Christ dit: „Celui qui ne lève pas sa croix pour me suivre n'est pas digne de moi“. Par là le Christ sous-entend les souffrances „Celui qui ne supporte pas ses souffrances et ne me suit pas ne peut avoir la vie éternelle en partage“. C'est par la souffrance que l'on est mis à l'épreuve. C'est la pierre de touche de la force et du caractère de l'homme. Celui qui résiste aux souffrances est un homme fort. Soyez reconnaissants des souffrances que le monde de la raison vous donne, mais ne vous créez jamais à vous mêmes d'inutiles souffrances, des souffrances superflues.

Levez votre croix et remerciez Dieu de vous avoir jugés dignes de souffrir. Si vous voulez devenir de grands hommes et vous appeler enfants de Dieu, il vous faut passer par les souffrances comme étant le chemin menant à l'Amour, le chemin menant au salut. Exception faite de la souffrance, il n'y a pas d'autre moyen pouvant nous procurer ces grands biens. Efforcez-vous d'atteindre le chemin de l'Amour où les contradictions n'existent pas. Du moment que vous souffrez c'est que vous ne suivez pas encore le chemin de l'Amour.

Les souffrances et les chagrins rendent la vie plus longue. Sans eux, la vie humaine serait plus lourde et plus courte qu'elle ne l'est en réalité. Lorsqu'il s'agit de souffrances, ne les évitez donc pas, mais comme le fait le Bulgare, dites: „Venez, ô souffrances, car sans vous c'est pire encore“.

Si le Christ n'avait pas souffert, et Lui et l'humanité eussent été privés des bienfaits de la vie. La grande souffrance est même à préférer à un petit tourment. La souffrance est le chemin qui mène l'homme au salut.

Les souffrances de chacun sont d'après le degré de son développement. Si les souffrances d'un homme sont grandes et qu'il les supporte avec calme, c'est que son intellect aussi est mieux développé.

Le chemin des souffrances est inévitable. Chacun doit le parcourir seul et à pied, sans aucun moyen de transport. Remerciez donc des souffrances qui vous sont données puisqu'elles apportent des biens à votre âme. De cette manière vous n'exagérerez pas lorsqu'il s'agit de vos souffrances et vous ne penserez pas que votre sort est insupportable. Ne croyez pas que la Providence soit plus cruelle envers vous qu'envers les autres. Plus les souffrances de l'homme sont grandes, d'autant plus grandes aussi sont ses joies.

Travaillez sur vous-mêmes et rappelez-vous souvent qu'il n'est pas possible à l'homme de se développer sans souffrances. Cultivez les capacités et les dons qui sont déposés en vous. Vous sentirez alors que la grâce de Dieu, que Sa lumière et Sa paternelle bonté participent à votre vie. C'est uniquement par le chemin de la souffrance que vous arriverez jusqu'à l'Amour qui développera vos dons et vos capacités. Et vous comprendrez que le chemin de la souffrance est le chemin qui mène au salut.

Редакцията доставя книгите:

ЛИЦА И ДУШИ

(Физиогномични портрети)
отъ ГЕОРГИ РАДЕВЪ, срещу 80 лв.

ЛЪКУВАНЕ ЧРЕЗЪ ЦВѢТНИТЪ ЛЪЧИ

отъ А. ОСБОРНЪ-ЙНЕСЪ, срещу 20 лева

Продължава подписката за
ДЕМНАДЕСЕТА ГОДИШНИНА
на св. **ЖИТНО ЗЪРНО**
която почна отъ януарий 1943 година

Абонаментътъ остава пакъ 60 лева.

„ЖИТНО ЗЪРНО“ и за напредъ ще се дава на своитъ читатели избрано четиво. Списанието разчита да подкрепата на своитъ абонати. Нека тѣ само на време да платятъ абонамента си и да запишатъ всрѣдъ своитъ приятели и познати доне по още единъ абонатъ. Нека посѣятъ едно „ЖИТНО ЗЪРНО“! Тѣхниятъ трудъ не ще отиде напраздно!

„ЖИТНО ЗЪРНО“ работи за изграждане на единъ новъ погледъ, отъ който ще се роди бъдещата култура на братството между човѣцитѣ. Ето защо, който разпространява списанието, спомага за разпространяване свѣтъчествата на Новитѣ идеи, които Съзидателъ такъ обилно прѣгражда новия свѣтъ на Божия и справедливостъ.

Всичко се изпраща на адресъ: „ЖИТНО ЗЪРНО“
Изгревъ — София, 13.
Отг. ред. Боянъ Д. Боевъ — Изгревъ, София 13.

Суми се прашатъ чрезъ пощенска чекова сметка № 1507
Всѣка изпратена сума трѣбва да бѣде придружавана съ писмо.

Adresse de la revue occulte „JITNO ZERNO“
Izgrey, Sofia, XIII. (Bulgarie).

Abonnement pour l'étranger 150 Levas ou 2 Doll.
